

УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»
Кафедра дизайну

«Допускається до захисту»:
Заступник завідувача кафедри дизайну
А.І.Марковський
“ _____ ” _____ 202__ р.

**ТЕМА ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
РОБОТИ (ПРОЕКТУ):**
Дизайн книги К. Орловської «Краще не читай»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність	022 Дизайн
освітня програма	Графічний дизайн

Студент-випускник Фесенко Анастасія Євгеніївна
Керівник випускної роботи асистент Миколенко А.А

УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»

Кафедра дизайну

« ЗАТВЕРДЖУЮ » —

Заступник завідувача кафедри дизайну

А.І.Марковський

« ____ » _____ 202__р.

ЗАВДАННЯ

на виконання випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

освітнього ступеня бакалавр

студентом (ткою) курсу 4 курсу

Фесенко Анастасією Євгеніївною

прізвище, ім'я, по—батькові

1. Тема випускної роботи Дизайн книги К. Орловської «Краще не читай»прийнята рішенням засідання кафедри № 2-1 від “12” 01 2026 р.Керівник асистент Миколенко Антоніна

прізвище, ім'я, по—батькові, посада, науковий ступінь, звання

2. Вихідні дані до проекту, які отримав студент оригінальне видання книги К. Орловської «Краще не читай»3. Термін здачі студентом закінченої роботи 28.05.2026

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, що передбачаються до розробки)

Вступ повинен розкривати сутність і стан існуючої проблеми, заявленої в назві роботи, актуальність роботи з обґрунтуванням її доцільності та відповідність потребам часу чи існуючої ситуації, мету проекту, його значущість для вирішення проблеми; I розділ – дослідження об'єкту розробки у його історичному та сучасному вигляді, II розділ – збір та аналіз вхідних даних, III розділ – проектні рішення; загальні висновки.

5. Перелік матеріалів графічної частини оригінал-макет у електронному форматі та матеріалі; презентація диплому у програмі POWER POINT;

Завдання видано до виконання
Завдання прийнято до виконання

«28» грудня 2025 р.
«28» грудня 2025 р.

6.Календарний план

№№ пп	Найменування етапу випускної кваліфікаційної роботи	Термін його виконання	Примітка
1	Затвердження теми кваліфікаційної роботи	28.12.2025 р.	
2	Завершення вступної частини та першого розділу роботи	17.02.2026 р.	
3	Затвердження проектної концепції роботи, мудборду, ескізних варіантів	02.03.2026 р.	
4	Завершення другого розділу, захист проектної практики	21.04.2026 р.	
5	Завершення третього розділу, формулювання висновків.	05.05.2026 р.	
6	Оформлення роботи. Подача розділів кваліфікаційної роботи на антиплагіатну перевірку.	12.05.2026 р.	
7	Завершення роботи. Виконання презентаційних планшетів А2.	24.05.2026 р.	
8	Подача кваліфікаційної роботи для рецензування. Попередній захист кваліфікаційних робіт.	28.05.2025 р.	
9	Захист кваліфікаційної роботи	10.06.2026 р.	

КЕРІВНИК ВИПУСКНОЇ РОБОТИ _____
« ____ » _____ 202 ____ р.

СТУДЕНТ—ВИПУСКНИК _____
« ____ » _____ 202 ____ р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 ІСТОРИЧНІ ТА СУЧАСНІ ЗАСАДИ ОФОРМЛЕННЯ КНИЖКОВИХ ВИДАНЬ	8
1.1. Історія оформлення книги в світі та Україні	8
1.2. Сучасні практики оформлення книги.....	11
Висновки до розділу 1	17
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ АНАЛОГІВ ТА ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙН КОНЦЕПТУ ..	18
2.1. Аналіз оригінального «Краще не читай».....	18
2.2. Аналіз аналогів	23
Висновки до розділу 2	25
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА ДИЗАЙН-ПРОЄКТУ.....	27
3.1. Розробка загальної структури та вигляду видання.....	27
3.2. Структуризація файлу InDesign.....	28
3.3. Шрифтове рішення книжкового блоку	29
3.4. Розміщення ілюстрацій.....	30
3.5. Верстка тексту	30
3.6. Створення ілюстративного матеріалу	31
3.7. Розробка обкладинки.....	32
3.8. Фіналізація роботи над макетом.....	34
Висновки до розділу 3.	36
ВИСНОВКИ.....	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	39
ДОДАТОК А.....	43
ДОДАТОК Б	47

ВСТУП

Темою кваліфікаційної роботи було обрано дизайн видання прозового твору К. Орловської «Краще не читай».

Актуальність теми. Згідно аналізу офіційної фінансової звітності книжкових видавців за перші три квартали 2025 року, українська видавнича галузь продовжує відновлення після різкого спаду у 2022 році [17]. Також відмічається висока зацікавленість читача саме в українській літературі: близько 40% дорослих читачів припадає на українську класику, 30% — на сучасних українській авторів [22, ст. 3].

Водночас, через низку факторів, за останні роки ціна на книжкову продукцію зросла, що змушує видавців шукати способи зниження собівартості. Деякі з цих способів безпосередньо впливають на художнє оформлення видання: створення дешевших версій (наприклад версії без кольорового зрізу), використання м'яких палітурок, кишенькових форматів, тощо [8].

Відповідно, маємо підстави стверджувати: питання видання текстів українських авторів (як класичних, так і сучасних), та відповідно їх якісного візуального оформлення, є якнайактуальнішим. Водночас, економічні реалії накладають на дизайнерів творчі обмеження, що спонукає до пошуку нових рішень в умовах обмеженості ресурсів.

Мета. Кінцева мета кваліфікаційної роботи – розробити оригінал—макет книжкового видання твору К. Орловської «Краще не читай». Робота включатиме у собі аналітичну складову: аналіз комерційного видання твору та відповідників у подібному жанрі; і практичну: розробку дизайн—проекту (верстки тексту, підбору матеріалів, створення та імплементація оригінального ілюстративного матеріалу, тощо). Результатом цього пошуку стане оригінал—макет відтворений у друці.

Додатковою метою є пошук компромісного рішення «ціна—якість», що полягає у спробі досягти більшої візуальної цікавості видання, водночас залишаючись у тому ж ціновому сегменті, що і оригінальне видання.

Завдання проєкту.

- 1) Усестороннє дослідження об'єкту розробки: його історичного становлення та сучасного становища.
- 2) Дослідження сучасних методів оформлення книги.
- 3) Визначення технічних вимог до оригінал—макету.
- 4) Підбір матеріалів та технік для створення оригінал—макету.
- 5) Розробка дизайн—проєкту з урахуванням попередньо розроблених вимог, а також умови, що ціна кінцевого продукту не має перевищувати середню ціну комерційно доступного примірника.
- 6) Виготовлення оригінал—макету.

Об'єкт дослідження – ілюстроване книжкове видання прозового твору у м'якій обкладинці, обсягом 288 сторінок.

Предмет дослідження.

- 1) Сучасні практичні та теоретичні засади дизайну книжкових видань.
- 2) Способи зменшення вартості книжкового видання через оформлення та матеріали.
- 3) Техніки створення ілюстративного матеріалу.
- 4) Виробничі процеси, пов'язані із макетуванням та створенням оригінал—макету книжкового видання.

Новизна дослідження. Новизна роботи полягає у спробі пошуку рішення, що зможе додати візуальної цікавості виданню, при цьому залишивши його в межах «середнього» цінового сегменту. Підходи до дизайну, запроваджені у цій роботі, можуть слугувати фундаментом для подальшого розвитку «компромісного» підходу до оформлення книги, примножуючи візуальне багатство сучасних видань без виходу за загальнодоступні цінові рамки.

Склад роботи. Робота складається з трьох розділів, висновків, списку джерел та двох додатків. У розділі I представлено історичні та сучасні засади оформлення об'єкту розробки, у II – аналіз вхідного матеріалу: оригінального видання «Краще не читай» та низки інспіративних матеріалів; у III – процес

розробки дизайн рішення проєктного видання. Загальний склад текстової частини складає 42 сторінки

РОЗДІЛ 1

ІСТОРИЧНІ ТА СУЧАСНІ ЗАСАДИ ОФОРМЛЕННЯ КНИЖКОВИХ ВИДАНЬ

1.1. Історія оформлення книги в світі та Україні

Згідно термінології ДСТУ, книга — це книжкове видання (тобто кодексне видання у палітурці чи обкладинці) обсягом більше 48 сторінок [1]. Сьогодні таке визначення є загальноприйнятним як для спеціалістів [21, ст. 114], так і для широких мас. Проте історичне визначення терміну є значно ширшим – воно не обмежується лише структурною особливістю книги, а фокусується радше на її функції як об'єкту, здатного вмістити у компактній формі великі обсяги інформації. Так наприклад українські дослідники О. Овчінніков, Г. Ковальчук називають першими пращурами книги єгипетські сувої, а британський дослідник Д. Дірінгер додає до них месопотамські глиняні таблички [7][24][12].

Звична нам конструкція книги з'являється лише у перших століттях нашої ери, у Стародавньому Римі. Винайдення кодексу також спонукає до утворення інших звичних нам елементів книги – першої палітурки, яка у ті часи мала вигляд дощечок, прикріплених до зошитів мотузкою. У період Середньовіччя, рукописна книга активно розвивається та збагачується: тексти сакрального значення прикрашають пишними оправами та мініатюрами, поліпшуються технології виготовлення друкарського матеріалу, тощо [12].

Поряд з дороговартісним та технологічно складним процесом виготовлення ручної книги, у Середньовіччі розвиваються також механічні способи відтворення текстів. У VIII ст. в країнах Далекого Сходу починають використовувати ксилографію (гравюру по дереву) для масового розповсюдження релігійних текстів. У XIV – на поч. XV ст. ксилографія з'являється у Європі, де спочатку її використовують для друку листівок та окремих зображень, а згодом — для виготовлення книжок-картинок (книжок, де ілюстрація превалює над текстом) [32].

Важливим кроком також стає винайдення складальної форми у XI ст. Цей винахід приписують китайському ковалю Бі Шену що навчився виготовляти ієрогліфи з обпаленої глини, складати їх у форму, і, покривши її фарбою, робити відбитки тексту. Згодом, технологія розповсюджується на Корею, де форми починають відливати з металів [7][24].

Із зростаючою потребою у великому тиражуванні, країни Європи починають своєрідні «перегони» у винайденні нових способів масового виготовлення книг, апогеем яких стає винайдення технології друкарства у сер. XV ст. Дивлячись на той шлях, який мали пройти технології виготовлення книги щоб зробити друкарство можливим, важко назвати його винаходом однієї людини. Однак, «батьком» друкованої книги прийнято вважати конкретну постать — німецького друкаря Йоганна Гутенберга. Головним його внеском стає раціоналізація процесу лиття літер, що використовувались у складальних формах. Детально суть цього винаходу описує стаття «Chapter 5. The Invention and Spread of Printing»: «Гутенберг винайшов форму для лиття зі змінною шириною, що дозволяло точне розміщення знаків «i» та «m» на «тілі» металевої літери, а також забезпечувати однаковий розмір шрифту. Це вдосконалення техніки лиття є головним винаходом Гутенберга, але друкарня також стала місцем спеціалізованих завдань та сегментованого виробництва.» [32].

Так з початку винайдення друкарства і до 1 січня 1501 року, настає ера перших друкованих книжок-інкунабул. Головною особливістю цих видань стає тяглість до вигляду рукописної книги: за відсутності інших зразків, першодрукарі намагались максимально точно відтворити звичний виклад тексту (див. рис. А.1.1.1.). Інкунабули заповнені суцільним текстом і не мають абзаців; з нових рядків починаються лише нові розділи. Шрифт набірної тексту — весь великими літерами, найчастіше з використанням готичної гарнітури, хоча згодом додалась і більш зручна для читання антиква. Колір друку набірної тексту — насичений чорний, а початок важливих для змісту речень позначались словами, намальованими від руки синьою або червоною фарбами. Наслідуючи традицію

рукописної книги, інкунабули не мали титульних аркушів та нумерації сторінок. Вихідні дані друкували у вигляді колофону — у кінці тексту книги [20].

Першодруки періоду пост-інкунабули носять назву палеотипи. Хоч часовою межею палеотипів прийнято вважати 1501—1550 роки, різні країни прийшли до цієї форми книги у різні періоди часу, роблячи окреслення точних часових проміжків складним.

Саме у період палеотипів книга відходить від своїх рукописних початків і починає набувати характерної структури, знайомої нам сьогодні. На заміну характерним інкунабулам дереворитам та ілюмінаціям (гравюрам, або малюнкам, розфарбованим вручну) приходять заголовні літери (буквиці) та гравюри на металі (офорти). В тексті зменшується використання лігатур та лігатур. Також все частіше з'являються титульні аркуші, а нумерування сторінок і сигнатури набувають уніфікованого вигляду [34]. Варто зазначити, що на відміну від доволі консервативної структури інкунабул, палеотипи експериментували зі структурою сторінки, що унеможлиблює надання якоїсь всеохоплюючої характеристики (див. рис. А.1.1.2.).

Дати загальну характеристику книгами після 1550 р. доби неможливо: з піднесенням наукового знання у добу Відродження, інтерес у науковому знанні виростає як ніколи, що, у поєднанні з розповсюдженням технології друку Гутенберга, призводить до піднесення книговидавання. Змінюються також і підходи до виготовлення книги: замість друкарень з повністю закритим циклом виробництва (від виливання літер до реалізації продукції) з'являються ливарні, майстерні ілюстрування, продавці книг, тощо.

Також до пост-палеотичної доби відноситься зародження книгодрукування в Україні. Першим українським книгодрукарем прийнято вважати Івана Федорова. У монографії «З історії книжкової культури України : дослідження ретроспективних книжкових, образотворчих, музичних видань та історичних колекцій з фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського» композиція його найвідомішого видання — «Апостола» (1574 р.) описується так: «У виданні Апостола 1574 р. використано нумерацію аркушів унизу на

зовнішньому березі під титлом та наголосом, а також фігурний друк, винесення тексту на поля та у колонтитули, спеціальні позначення виносок тощо. Загалом усі видання І. Федорова та П. Мстислава відзначаються досконалістю поліграфічного виконання та художнього оформлення. Їм притаманні рівні рядки, правильна виключка літер, вирівнювання шпальти набору з обох боків. У їхніх виданнях, у тому числі й Апостолі 1574 р., використано помірний двоколірний друк, виконаний в два прогони, — спочатку червоним, потім чорним» [5, ст. 67—68]. Роботи І. Федорова не тільки стануть першими в Україні, а й закладуть підвалини на яких у подальшому буде зростати і розвиватись національний книгодрук.

1.2. Сучасні практики оформлення книги

Сучасна доба друку характеризується високою залученістю цифрових технологій на усіх етапах процесу, в тому числі в оформленні книги. Попри це, «традиційні» методи не вийшли з ужитку, а вступили у синтез із сучасністю: книги прикрашають оцифровані ілюстрації, вибудовані у графічних редакторах шрифтові композиції, колажі, тощо. Так комбінуючи різноманітні техніки, діджитал та традиційні медіа, книжковий дизайнер отримує широкий інструментарій, здатний втілити у життя майже будь-який художній задум. Водночас, при розробці дизайн-проекту, оформлювач має брати до уваги і технічні характеристики видання: папір, на якому друкується книга, метод друку, формат, тощо. Нехтування цими факторами може призвести до гіршого результату, чи взагалі унеможливити реалізацію рішення.

Не останнім фактором є також ціна: попри існування різноманітних методів оздоблення, використання деяких з них є нерентабельним при виготовленні продуктів масового збуту через собівартість чи обмежений доступ до технологій.

У цьому розділі буде описано узагальнений «портрет» сучасної книги: типи обкладинок, технології друку, матеріали, формати, процеси

післядрукарської обробки, а також узагальнену внутрішню супідрядність сторінок. Увага до цих елементів та процесів зумовлена темою кваліфікаційної роботи, тобто дано огляд характеристик та процесів, що напряду впливають на дизайнерські рішення під час процесу художнього оформлення.

Типи обкладинок. Тип обкладинки видання є критично важливим для конструкції, а також надає книжковому дизайнеру низку обмежень та можливостей у оформленні, зокрема не тільки для внутрішнього наповнення книги чи обкладинки, а й книги як предмету-комбінації різних матеріалів.

М'яка обкладинка є доволі обмежуючою, надаючи лише одну поверхню для оформлення (обкладинку) та присікаючи можливість додавання інших елементів через свою відносно просту конструкцію. З можливих додатків до оформлення можна виділити хіба-що клапан — частину обкладинки, загнуту усередину (див. рис. А.1.2.4.). Такий прийом використовується для «заокруглення» обрізаних кінців м'яких видань, а утворений згин може використовуватись як елемент оформлення.

Видання у палітурці, або «тверді» видання, мають значно ширший спектр можливих дизайн рішень: від вибору матеріалів для оправи (паперу, тканини, шкіри) до додаткових елементів конструкції (лясе, каптал, тощо).

Обумовлені конструкцією «твердих» видань, з'являються форзаци — ще одна площина для експериментів з оформленням та матеріалом.

Опціональними рішеннями є наявність суперобкладинки чи кольорового зрізу — елементів, що зараз асоціюються з рясно оформленими, але не дешевими виданнями.

Вибір типу обкладинки зазвичай диктується низкою різноманітних факторів, головними з яких можна назвати вагу видання, зручність при транспортуванні, стійкість до фізичного впливу та ціну.

Технології друку. Наразі найпопулярнішими методами друку книги є офсетний та цифровий друк. Різниця цих двох методів полягає у наявності друкарської форми: при офсетному друці вона наявна, при цифровому — відсутня. З цієї причини офсетний друк є більш дорогим та має складніші

додрукарські підготовчі процеси, а внесення змін після виготовлення форми є неможливим. Водночас, якість офсету є вищою, метод дозволяє виготовляти більші тиражі, а собівартість друку зменшується зі збільшенням накладу продукції.

Технологія цифрового друку полягає у прямому нанесенні машиною (принтером, плотером, тощо) фарби або тонеру на папір, без залучення друкарської форми. Такий метод дає більшу гнучкість: один комп'ютерний файл можна друкувати на різних форматах, а також вносити зміни у процесі. Водночас, цифровий друк є нерентабельним для великих тиражів, обмежуючи використання технології до ~500 примірників чи одинарних видань.

Деякі техніки друку не мають широкого використання у масовому виробництві книжок через свою вартість. До таких можна віднести шовкографію — техніку нанесення фарби за допомогою спеціального трафарету—сітки, що дозволяє друк майже на будь—якому матеріалі (тканина, дерево, пластик, тощо). Найчастіше подібні методи використовують у оформленні дороговартісних видань з відносно малими тиражами.

Матеріали книжкового блоку. Провівши побіжний аналіз запропонованих видів паперу на сайтах великих українських поліграфічних підприємств [18][33][19][3], а також із урахуванням домінації технології офсету на сцені книжкового друку, найпопулярнішими видами паперу можна назвати офсетний та крейдований.

Офсетний, або «офісний», папір характеризується шершавою текстурою, міцністю та помірною ціною. Ці характеристики роблять його ідеальним матеріалом для виготовлення продукції широкого збуту: книг, буклетів, листівок, брошур, тощо. Водночас, недоліком цього виду є його передача кольору: через всотування фарби глибоко у аркуш, надруковане зображення видається більш бляклим.

На противагу офсетному паперу можна поставити крейдований. Завдяки технології виготовлення, аркуші мають гладеньку поверхню і як наслідок — більш насичені зображення. Також крейдований папір має глянцеві та матові

варіації та порівняно більшу білизну, роблячи його ідеальним варіантом для виготовлення образотворчих видань. Головним мінусом крейдованого паперу є його вразливість до фізичних пошкоджень та відбитків пальців.

До дороговартісних, вузькоспеціалізованих видів паперу можна віднести дизайнерський папір. Такий папір має унікальні властивості (суцільний колір, незвична текстура, тощо), проте накладає обмеження на можливості друку чи післядрукарської обробки. Це, та собівартість паперу, ставлять його у преміальний сегмент, часто недоступний для масового покупця.

Побіжно варто також згадати і іншу важливу властивість паперу — щільність. Хоч зазвичай вибір щільності матеріалу для блоку обумовлений не художнім рішенням, а практичними міркуваннями (витривалість блоку, вага, тощо), у разі вибору затонких аркушів, ілюстрації можуть виглядати недоречними через здатність сторінок просвічуватись.

Формат. Сторінку книги для дизайнера-оформлювача можна прирівняти до полотна для художника. Відповідно — формат книги є чи не одним з найважливіших факторів при розробці дизайн-проєкту.

Попри відсутність будь—яких урегулювань книжкових форматів, загальна тенденція така, що чим більше книга опирається на візуальний матеріал (напр. дитячі книги, арт-буки, фотоальбоми, тощо) тим більшим є її формат. На основі цього принципу, а також економічної доцільності, сформувались низка дизайнерських кліше, якими тепер послуговуються більшість видавців.

Зокрема, до таких кліше відноситься формат видань художньої літератури, до якої відноситься об'єкт дослідження: А5 вважається стандартним, з варіюванням точних значень довжини і висоти сторінки в залежності від обраної поліграфії.

Післядрукарські оздоблювальні процеси. Якщо попередньо описані пункти відносились радше до технічних характеристик видання, з якими дизайнеру необхідно рахуватись для отримання найкращого результату, то оздоблювальні процеси є вже безпосередньо рішеннями, що приймаються у рамках художнього оформлення.

До оздоблювальних відносяться такі процеси як:

- Тиснення — технологія обробки паперу для створення рельєфного відбитку. Розрізняють тиснення без матеріалу (когнітивне, блінтове) та з матеріалом (наприклад тиснення фольгою).
- Ламінування — покриття виробу плівкою. Покращує вигляд та захищає видання від фізичного впливу.
- Лакування — схожий за суттю процес до ламінування з використанням лаку замість плівки. Поділяється на суцільне та часткове. Може використовуватись як з практичних міркувань (захист від вологи, ушкоджень) так і для створення унікальних візуальних ефектів.

Вдало підібране та реалізоване рішення щодо додаткового оздоблювання може значно підвищити візуальну привабливість видання.

Внутрішня структура книги. Внутрішня структура книги є головним об'єктом інтересу для книжкового дизайнера. Попри нинішню усталену структуру книги, оформлення ілюстративного матеріалу та інших елементів дизайну не є строго визначеним, що дає оформлювачу широке поле для експериментів.

Задля збереження фокусу на темі кваліфікаційної роботи, у цьому пункті буде описано лише стандартну будову видання художнього прозового твору, без глибокого занурення у інші типи видань.

Наразі, стандартними для книги є наявність титульної сторінки, сторінок вхідних та вихідних даних, розділення основного тексту на рівні супідрядності (розділи, підрозділи, глави, тощо), сторінки змісту. Необов'язковою, але частою, є також наявність сторінок додаткового тексту.

Титульні сторінки зазвичай оформлюють як прості шрифтові композиції, іноді додаючи на них назву видавництва, авторство, тощо. Передувати титульній сторінці може авантитул — перша сторінка блоку, яка зазвичай містить або зменшений у розмірі титул, або додатковий текст, або інші данні (видавництво,

авторство, тощо). Як правило, якщо видання є перекладом, на лівій стороні титульного розвороту назву твору дублюють мовою оригіналу.

На підставі закону «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» від 1992 року, наявність вихідних даних видання є необхідною умовою для випуску книги на ринок [15, ст. 32]. «Літературознавча енциклопедія» перелічує такі необхідні складові вихідних даних видання: «Містять його назву, прізвища автора, засновника чи співзасновника видавництва, редактора, художника, технічного редактора, коректора, фіксують дату здачі рукопису до видавництва і підписання його до друку, формат паперу, обсяг у фізичних, умовних та обліково—видавничих аркушах, назву та індекс видавництва, друкарні, їх адреси, посилання на свідоцтво про державну реєстрацію тощо» [9, ст. 179].

У сучасних художніх виданнях, вихідні дані мають вигляд сторінок вхідних та вихідних даних на початку та кінці книги відповідно. На сторінці вхідних даних як правило розміщують номери УДК та ISBN видання, копірайти, анотацію до твору, бібліографічне посилання на твір чи на оригінал тексту та додаткові повідомлення («Усі права збережено», «Будь-яку частину цього твору заборонено копіювати...», «Усі події вигадано...» тощо).

Сторінка вихідних даних містить усю іншу необхідну інформацію: детальні відомості про видавця, друкарні, допуск до друку, відомості про обсяг аркушів, формат, папір, тощо.

Як правило, композиційно сторінки вхідних та вихідних даних є подібними від видання до видання. Номер УДК зазвичай розміщено у лівому верхньому куті, під ним — текст анотації, як правило шириною на усю сторінку з урахуванням полів, нижче — номер ISBN та копірайти навпроти. Сторінка вихідних даних зазвичай має виключку по центру з розділенням блоків тексту пробілом.

Текст, розташований після титулу та до початку основного тексту, а також після закінчення основного і до сторінки вихідних даних, є додатковим. Наявність, оформлення та зміст (цитата, передмова та післямова, промо

матеріали про інші видання, тощо) цих сторінок відрізняється від видання до видання і не є строго стандартизованим.

Основний текст, в залежності від обраної супідрядності та рішень оформлювача, може містити у собі як елементи оформлення рівнів тексту (розрив тексту при початку нової частини\розділу\підрозділу, спеціальне оформлення заголовків, шмуцтитули, тощо) так і всередині супідрядної одиниці (ілюстрації, вставки, інше). Зазвичай набірний текст рівняють по ширині формату, нумерацію сторінки розміщують у нижньому колонтитулі, іноді додають додатковий текст у верхньому (назва твору, номер розділу чи підрозділу, авторство). Зноски як правило розміщують у нижньому полі.

Сторінку змісту розміщують у довільному порядку у межах після сторінки вхідних даних (або навіть на тому ж розвороті, з правого боку) чи в кінці видання, до або після додаткового тексту. Оформлення змісту є довільним і диктується внутрішньою структурою твору.

Висновки до розділу 1

Книга та розвиток людства – явища неподільні. Від єгипетського сувою до кодексу, від кодексу — до першодруку, — книга еволюціонувала разом з зі суспільством, що змінювало її зміст, структуру, оформлення та доступність.

Сьогодні книга є сталим за визначенням поліграфічним виробом, з низкою вимог до оформлення, обґрунтованих законодавством, а також уставлених кліше в індустрії. Разом з тим, завдяки різноманіттю сучасних технологій друку та оформлення, книжковий дизайнер має широкий інструментарій для втілення будь-яких художніх задумів, а сучасний більш вільний підхід до питань друку залишає поле для експериментів.

Водночас, необхідність реалізації книги на ринку накладає низку обмежень та пересторог: без урахування оформлювачем особливостей видання (паперу, методу друку, формату, тощо) та собівартості і складності окремих технологій оформлення, видання може стати нерентабельним.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ АНАЛОГІВ ТА ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙН КОНЦЕПТУ

2.1. Аналіз оригінального «Краще не читай»

Початковим етапом практично-аналітичної частини роботи став аналіз комерційного видання твору К. Орловської «Краще не читай».

Метою аналізу є:

- 1) Побіжний огляд конструктивних характеристик видання (типу обкладинки, паперу, тощо).
- 2) Дослідження внутрішньої супідрядності видання.
- 3) Компонування сторінок текстового набору
- 4) Аналіз дизайну палітурки.
- 5) Аналіз текстового рішення книги, виявлення сильних та слабких сторін.

Кінцевим результатом аналізу стало формування первинного уявлення про об'єкт розробки: його фізичну, текстову побудову та дизайн рішення як обкладинки, так і книжкового блоку.

Не менш важливим завданням є чітке окреслення проблемних аспектів оригінального видання: наступний підрозділ присвячений роботі з інспіративними джерелами, головною метою якої є пошук практичних вирішень знайдених проблем. Додатково у ході дослідження аналогів було розширено розуміння про можливості практичного застосування інструментарію оформлення книги, описаного у розділі 1.

Огляд конструктивних характеристик. Конструктивні характеристики видання є чи не найголовнішою умовою при розробці книги. М'яка обкладинка чи палітурка, формат книги, тип паперу та друку – усі ці характеристики у подальшому грають вирішальну роль у конструванні сторінок, розробці ілюстрацій, верстці тексту, тощо.

Комерційне видання «Краще не читай» є книгою у твердій палітурці. З метою зменшення ціни друку та з огляду на конструкційні особливості дизайн-проєкту, дипломне видання матиме м'яку обкладинку.

Формат оригінального видання — 130×200 мм (60×84). У ході роботи, формат проєктного видання було змінено до 155×200 мм (160×210 або 64×84 з урахуванням обрізів).

Обсяг сторінок — 316, з долею аркушу у 16. Така кількість є неоптимальною і потенційно може ускладнити процес склейки книжкового блоку. Оскільки однією з цілей проєкту є мінімізація витрат, питання оптимальної кількості сторінок стало пріоритетним і враховувалось при розробці проєктної роботи.

Для друку оригінального видання було використано офсетний папір та офсетний друк в одну фарбу (чорну), що є стандартним рішенням. Керуючись практичними та естетичними міркуваннями, таке ж рішення застосоване і в проєктному видання.

Дослідження внутрішньої супідрядності. Наступним за важливістю кроком у дослідженні оригінального видання став розбір внутрішньої супідрядності книги. Метою цього етапу є не лише необхідність в ознайомленні з внутрішньої структурою, а й пошук можливостей для збагачення художнього рішення книги, зокрема використовуючи супідрядність тексту як логічне місце розташування художніх елементів.

Внутрішня структура «Краще не читай» складається з наступних елементів:

- 1) Авантитул.
- 2) Титул.
- 3) Сторінка вхідних даних.
- 4) Зміст книги.
- 5) Основний текст із розділенням твору на частини та розділи.
- 6) Додатковий текст.
- 7) Вихідні дані.

Наявність розділення тексту на частини та розділи є особливо цікавою. Як зазначалось вище, структурні елементи є потенційними місцями розміщення ілюстрацій, а також можуть збагатити візуал книги роботою із гарнітурами та відступами на сторінці.

Варто зазначити, що авантитул та додатковий текст оригінального видання виконують роль реклами видавництва та його продукції: на сторінці авантитулу розміщено QR-коди з посиланнями на соціальні мережі, а додатковий текст після твору являє собою промо-матеріали інших книг видавництва «Темпора» (див. рис. А.2.1.5.). З огляду на це, доцільним буде не включати ці елементи у оригінал-макет, або ж видозмінити їх, надаючи інше функціональне призначення.

Компонування робочої сторінки. Сторінка «Краще не читай» має наступні поля:

- Верхнє — 19 мм
- Нижнє — 25 мм
- Внутрішнє і зовнішнє — 15 мм

У нижній частині, посередині ширини формату розміщено номер сторінки. Номер трохи наближено до тексту. У верхньому полі правої сторінки книжкового розвороту міститься колонтитул з ім'ям авторки та назвою книги. З огляду на те, що ці елементи не несуть жодної функції, у оригінал – макеті їх не буде збережено.

Нові частини тексту починаються зі слова «Частина», її номеру та її назви у наступному рядку. Уся «заголовкова група» візуально виділяється завдяки великим міжрядковим відступам, розміщенню по центру сторінки та використанню різних накреслень тексту.

Кожна частина починається з правої сторінки, що у випадку закінчення попереднього розділу розворотом тексту, приводить до появи пустих сторінок. Ці пусті сторінки стануть головним місцем розміщення ілюстративного матеріалу в оригінал-макеті.

Номери розділів візуально відділено одним рядком відступу від попереднього розділу, а також темним тлом, на якому розміщено саму цифру. Вирівняно номер розділу по правому боку текстового поля. У проєктному макеті вигляд розділів було змінено задля візуальної гармонії.

Аналіз палітурки. Наступним кроком після детального розгляду книжкового блоку є дослідження другої складової книги — палітурки.

Лицева сторона палітурки має центральну композицію з ілюстративним елементом, як головною візуальною константою, та текстом, як підтримуючим елементом. Головний «персонаж» обкладинки — козел, грає важливу роль у сюжеті твору, а отже цілком логічним буде залишити його у «головній ролі» в проєктному виданні.

Центральна композиційна установка зберігається також на задній стороні, але вже з текстовим блоком анотації у ролі головної константи й ілюстративним матеріалом у якості підтримуючого елементу. Варто також зазначити, що окрім стандартного синопсису твору, обкладинка має коротку виноску про авторку — ще один елемент, розташування якого представляє цікаву задачу для дизайну.

Варто також відзначити використання кольору: на відміну від решти книги, палітурка надрукована у повному кольорі, використовуючи палітру з червоного, чорного, білого та жовтого (див. рис. А.2.1.6.). Попри свою ефектність, палітурка проєктного видання буде виконана в один колір задля економії та збереження візуальної цілісності видання.

Аналіз текстового рішення книги. Оскільки видання не має додаткових елементів оформлення (вставок, ілюстрацій, тощо), питання аналізу дизайнерських рішень припадає в основному на текст.

Загалом у виданні використано чотири різні гарнітури, якщо враховувати шрифти обкладинки. Інформацію про жодну з них не вказано на сторінці вихідних даних, тож в аналізі їх було розділено за функціональним призначенням: заголовковий шрифт та шрифт основного набору на обкладинці, шрифт текстової композиції на титульному розвороті та шрифт основного набору.

Надаючи суб'єктивну оцінку, текстове рішення є найслабшим елементом оригінального видання. Шрифт основного набору – брусковий, і в комбінації з доволі великим розміром літер, викликає труднощі при читанні, а також нераціонально збільшує кількість сторінок. Водночас, варто зауважити що масивні брускові літери ефектно виглядають у заголовках та у поєднанні з більш тонкими накресленнями.

Окремої уваги також заслуговує текстова композиція на титульному розвороті. Попри свою візуальну цікавість, використання гарнітури, що не підтримується жодним іншим елементом видання, викликає деякий дисонанс при детальному огляді текстів (див. рис. А.2.1.7.). Спираючись на це, прийнято рішення зберегти близьку до оригінальної композиції компоновку елементів на сторінці, але при цьому замінити текстову композицію на графічну, а гарнітуру титулу звести до спільного знаменника для всього видання.

Вибір гарнітури основного набору обкладинки є більш вдалим, однак текст усе одно важкий до прочитання через завеликий міжбуквенний інтервал. Дискомфорту додає також відсутність засічок у обраній гарнітурі.

Під сумніви підпадає і вибір заголовного шрифту обкладинки – через масивність гарнітури, текстовий елемент не «підтримує» графічну константу, а радше «змагається» з нею. У комбінації з кольоровим рішенням — білий великий текст та наявність великої білої плями на графічному елементі — ієрархія елементів втрачається ще більше.

Формулювання проблематики оригінального видання. Підсумовуючи вищеприписане, можна сформулювати наступним списком недоліків оригінального видання:

- Неоптимальна кількість сторінок.
- Завелика кількість гарнітур та їх невиправдане використання.
- Невдала верстка окремих текстових блоків обкладинки, що робить їх прочитання ускладненим.
- Дисбаланс графічних та текстових елементів на передній частині обкладинки.

Найлогічнішим способом вирішити ці проблеми, як і розширити уявлення про способи оформлення книги, є дослідження видань-аналогів, якому присвячено наступний підрозділ розділу 2.

2.2. Аналіз аналогів

Наступним кроком після дослідження комерційного видання став точковий аналіз низки вітчизняних та закордонних видань художньої літератури, артбуків, тощо. Метою цього процесу був не лише пошук вирішень проблем, окреслених у попередньому підрозділі, а й збагачення уявлення про можливості художнього оформлення книг та реалізації їх на практиці.

Пошук конструктивних рішень. У процесі перегляду видань художніх творів «Інтернат» [4], «Танці з кістками» [16] та артбуку «Midnight Mass: The art of horror» [23] було прийнято рішення додати клапани до обкладинки проєктного видання. Завдяки цьому м'які краї книги будуть менш вразливими до пошкоджень, а сама поверхня клапану може слугувати місцем розміщення додаткових текстів чи інших елементів оформлення.

Побічними результатом дослідження стала вимога до матеріалу обкладинки: папір має бути достатньо щільним для запобігання фізичним пошкодженням, але не занадто щоб не викликати незручності при читанні. Також варто додати матову ламінацію задля захисту видання від вологи, сонця та механічних ушкоджень.

Дослідження текстових рішень. Головним інспіративним джерелом для розробки нового текстового рішення стало видання перекладу твору Ш. Джексона «Привиди дому на пагорбі» [2]. У цій книзі використано для шрифту основного набору антикву, що у комбінації з невеликим розміром літер, робить рядки тексту візуально «легшими», сприяє позитивному досвіду читання та допомагає зменшити кількість сторінок. Ефектним також виглядає вибір заголовкового шрифту: велика, без засічок, у напівжирному накреслені гарнітура гарно контрастує з основним набором (див. рис. А.2.2.8.).

Щодо питання оптимізації тексту на допомогу прийшло дослідження композиційного рішення сторінок основного набору у виданнях перекладів творів Стівена Кінга від видавництва «КСД», до прикладу книги «Інститут» [6]. Завдяки вузьким полям та малому розміру літер набору, великий об'єм тексту вдається ефективно розташувати на сторінці, при цьому не втрачаючи його читабельності.

Інспіративні джерела обкладинки. Головним джерелами натхнення для обкладинки проєктного видання стали раніше згаданий «Інтернат» та книга І. Павлюка «Я бачу вас цікавить п'ятьма» [14].

Перша має доволі мінімалістичний, проте ефектний дизайн. Завдяки головному візуальному елементу, що простягається уздовж усієї обкладинки (каменю з відбитком папороті) та додатковим елементам, що «підпорядковані» йому (назві книги, штрихкоду та лого видавництва), візуальна складова має цілісний укомпонований вигляд.

Схожий прийом використано у обкладинці «Я бачу вас цікавить п'ятьма» — передню частину побудовано навколо графічного елемента, а тексти розташовано впритул до країв обкладинки, виступаючи у якості другорядного підтримуючого елемента.

У обкладинці проєктного видання ці прийоми було поєднано: графічний елемент, що простягається на всю обкладинку, з титулом книги збоку та підпорядкуванням решти елементів головній візуальній константі. Таким чином вдалось прибрати «конфлікт» між титулом книги та графічною константою, що присутній у оригінальному виданні.

Дослідження використання ілюстративного матеріалу. Для ознайомлення з можливими варіантами розміщення та оформлення ілюстративного матеріалу, було переглянуто низку ілюстрованих видань художніх творів від британського видання Folio Society, зокрема книг «Goldfinger» із серії «The James Bond Collection» [27] та книги «Rebecca» [25]. Додатково, у другій книзі було відмічено нетипове оформлення титульної сторінки, де текст титулу зливається з ілюстрацією.

Висновки до розділу 2

Аналітично-практичний етап роботи полягав у детальному аналізі оригінального видання «Краще не читай» і низки українських та зарубіжних видань художньої літератури.

Під час роботи було всебічно досліджено оригінальне видання, зокрема такі аспекти як: конструктивна побудова видання, супідрядність тексту, дизайн обкладинки та текстове рішення. Після детального огляду, було сформовано список недоліків оригінального видання, пошуку вирішення яких було присвячено другий етап аналітично-практичної роботи. Застосовуючи інспіративні джерела як практичні настанови для вирішення окреслених проблем, цю частину роботи було успішно виконано.

Результатом аналітично-практичного етапу став чітко визначений список вимог, яким має відповідати оригінал-макет проєкту роботи, а також низка ідей, втілення яких допоможе збагатити художнє оформлення книги.

Підсумовуючи, фінальний оригінал-макет має відповідати наступним вимогам:

- Тип видання: у м'якій обкладинці.
- Формат: 155 × 200 (160 × 210 у дообрізному форматі).
- Тип паперу: офсетний.
- Колір друку: ч\б.
- Кількість сторінок має бути кратною 16 для оптимізації процесу створення книжкового блоку.
- Текстове рішення видання буде головним чином спиратись на антикву як на тип шрифту головного набору.
- Кількість використаних гарнітур — 3.
- Має бути збережена оригінальна супідрядність видання, за виключенням сторінок, що несуть функцію реклами видавництва оригінального видання та його продукції.

- Має бути додано елементи оформлення (ілюстративний матеріал) а також додаткові елементи конструкції видання (клапанів обкладинки) задля покращення його фізичних та естетичних характеристик.
- До обкладинки варто додати матову ламінацію задля захисту її від пошкоджень.

Усі подальші рішення щодо дизайну проєктного видання будуть ґрунтуватись на засадах цього списку.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА ДИЗАЙН-ПРОЄКТУ

3.1. Розробка загальної структури та вигляду видання

Першим кроком у розробці дизайн-проєкту стала розробка внутрішньої структури книги. Беручи до уваги інспіративні джерела і структуру комерційного видання, об'єкт розробки було створено з таких елементів:

- 1) Авантитул.
- 2) Титул.
- 3) Вхідні данні.
- 4) Зміст (сторінка додаткового тексту).
- 5) Сторінки набору, з розподілом тексту на частини та розділи.
- 6) Вихідні данні.

Наступним завданням було розробити «загальний» вигляд сторінок: визначити поля та інші елементи, які будуть повторюватись протягом усієї книги, забезпечуючи візуальну цілісність. Зважаючи на те, що головним «тілом» проєктного видання є сторінка набірного тексту, саме цей вид сторінок було використано як «шаблон» для решти книжкового блоку.

Сторінка набірного тексту має наступну композицію: на форматі 155×200 мм було розміщено текст з полями 15,5 мм зверху, 19,5 – знизу, 20,5 – всередині та ззовні формату. У нижньому полі під текстом було розміщено колонцифру, приблизно по середині висоти нижнього відступу та відцентровано відносно смуги набору.

Таким чином, було створено основну композицію видання, що дозволило перейти до наступного етапу робіт.

3.2. Структуризація файлу InDesign

Після визначення композиції набірної сторінки, текст «Краще не читай» було перенесено до макету в програмі InDesign. Цей процес проходив у два етапи: щоб відділити твір від решти текстів (змісту, сторінок даних, тощо), його було скопійовано в окремий Word файл, відредаговано (після переносу у тексті збилися переноси) і тільки потім перенесено у InDesign.

Після виправлень недоліків форматування тексту (зайвих прихованих символів, помилково не виставлених абзаців, тощо) текст було розбито на заголовки частин, підзаголовки та розділи, використовуючи функцію InDesign «Стилі абзаців». «Стилі абзаців» — атрибути форматування символів і абзаців, що застосовуються для обраного користувачем абзацу чи діапазону абзаців, роблячи форматування тексту легким та уніфікованим по всій книзі. Додатково, функція створення автоматичного змісту книги також пов'язана із «Стилями», що стане у нагоді при подальшій розробці. Підсумовуючи, хоч на цьому етапі роботу із шрифтами ще не було розпочато, саме своєчасна технічна підготовка зробить її простою та уніфікованою надалі.

Загалом, по завершенню роботи над книжковим блоком, документ має такі стилі абзаців:

- «Основний абзац» — стиль тексту «по замовчанню». Використовується як стиль основного набору.
- «Номер частини» та «Назва частини» — стилі заголовкової групи.
- «Розділ» — стиль розділів.
- «Нумерація сторінок» — стиль колонцифри.
- «Табуляція» — стиль, використаний на сторінці «Змісту» для номерів сторінок та вирівнювання номерів сторінок.

На цьому етапі у файл також було додано відступи під обріз та розвороти-плейсхолдери для інших структурних елементів: сторінку авантитулу, титульного розвороту, сторінок вихідних даних та змісту книги.

3.3. Шрифтове рішення книжкового блоку

По завершенню технічної частини робіт настав час перших дизайн рішень, а саме підбору гарнітур для книжкового блоку та оформлення абзаців. Загалом, у проєктному виданні використано три гарнітури, дві з яких було обрано для блоку, а згодом використано і на обкладинці.

Vollkorn – антиква, що у проєктному виданні використана для основного тексту. Розмір – 11 пт, інтерліньяж – 15 пт. Для більшості тексту використано звичайне накреслення; для виділення важливої інформації на сторінках даних (імені та прізвища авторки, назв частин у змісті, номеру УДК, дисклеймеру в кінці книжки) – напівжирне; для виділення мови головного антагоніста у творі – курсивне.

Вибір більш делікатної гарнітури у меншому розмірі зробив текст одночасно зручним для читання та компактнішим у розміщенні на сторінці. Притримуючись сталого кліше книговидання, абзац вирівняно по ширині шпальти з вирівнюванням останнього рядку по лівому краю. Абзацний відступ рядка – 4 мм.

Щоб вигідно підкреслити заголовки на фоні тендітної антикви, було обрано масивний брусковий шрифт у напівжирному накресленні — Bookman Old Style.

Ця гарнітура використовується у двох випадках: для заголовків частин та нумерації розділів. Заголовки частин складаються з двох елементів, формуючи заголовкову групу: на спусковій сторінці розміщено слово «Частина» та її номер у розмірі 9 пт, у наступному рядку – назву частини розміром 15 пт. Заголовки розділів представляють собою просто числа, відокремлені від тексту попереднього розділу відбивкою в один пустий рядок. Розмір заголовків розділів — 11 пт. Усі заголовки розміщено по центру сторінки.

3.4. Розміщення ілюстрацій

Розміщення ілюстративного матеріалу є фінальним підготовчим кроком перед версткою тексту. Цей етап є надважливим, оскільки він стосується одразу практичних та естетичних аспектів дизайну книги: з практичної точки зору, в залежності від типу та розміщення, ілюстрація може серйозно вплинути на кількість сторінок, що важливо для друку; з естетичної – розташування ілюстрації впливає на ритміку і структуру тексту, а отже – на його сприйняття читачем.

У дизайн-проекті представлено ілюстрації, що поділені за сенсовним розміщенням. Сторінкові ілюстрації розміщуються на розвороті зі спусковими сторінками початків частин, завжди на лівій сторінці, й відображають тему розділу («Дім», «Стару у дзеркалі», тощо) (див. рис. Б.3.4.1.). У той час коли розворотні ілюстрації розміщені в місцях підвищеного емоційного напруження, вони поділені навпіл й постають на різних зворотах одного аркуша задля досягнення нагнітання емоційного ефекту (див. рис. Б.3.4.2.). Також таке нестандартне рішення зумовлене зокрема можливістю більш точно розмістити ілюстрацію відносно змісту тексту.

У підсумку, у самому тексті твору було розміщено 7 ілюстрацій на одну сторінку (по одні до кожної із сімох частин твору) та 3 «розділені» розворотні ілюстрації. Після завершення верстки тексту та на етапі розробки інших сторінок видання, було додатково створено ще 2 ілюстрації та графічний елемент обкладинки, але про їх розташування і специфіку буде детальніше описано у відповідних підрозділах.

3.5. Верстка тексту

Після завершення усіх підготовчих етапів, було розпочато роботу над версткою тексту.

Метою цього процесу є не тільки виправлення очевидних типографських помилок, зокрема нависаючих рядків, «розтягнутих» чи навпаки «стиснутих» рядків, неправильного розташування довгого тире, тощо, але і коректної кількості сторінок відносно долі аркушу, що позитивно впливає на вартість друку книги.

Цих цілей було досягнуто за допомогою зміни трекінгу тексту у межах від -25 до 15. У результаті вдалось не тільки прибрати недоліки верстки, а й досягти зменшення обсягу книги з 316 сторінок, як у оригінальному виданні, до 288 – оптимальної кількості сторінок для друку.

3.6. Створення ілюстративного матеріалу

Техніку виконання ілюстрацій було натхненно низкою художників-графіків, що працюють у техніці трафаретного друку [31][26][30] та замальовками олівцем українського графіка Сергія Майдукова [10][11]. Результатом змішання цих інспіративних джерел стала авторська техніка, що поєднує трафаретний друк, ілюстрацію олівцем та цифрові технології.

Було випрацювано наступний алгоритм створення ілюстрацій:

- 1) Нариси, створені у графічному редакторі Clip Studio, було роздруковано та використано як трафарети для накату чорнил.
- 2) Віддруковані за допомогою чорнильної подушечки та губок різних розмірів відбитки слугували основою для силуетів та пейзажів. За допомогою чорного олівця додавались необхідні елементи та уточнювались деталі: текстури шерсті, поверхонь, дерева, тощо.
- 3) За допомогою сканування ілюстрації було знову переведено у цифровий вигляд та відредаговано у Photoshop для досягнення оптимальної контрастності, а також підготовлено до друку, оскільки ця техніка є доволі складною для відтворення у друці.

Так вдалось досягти єдності у стилі ілюстративного матеріалу та оптимізувати витрати часу.

3.7. Розробка обкладинки

Робота над обкладинкою проходила паралельно до процесів створення ілюстративного матеріалу і складалась з наступних етапів:

- 1) Концептуалізація.
- 2) Конструкція та компоновання, створення перших нарисів.
- 3) Підбір шрифтового рішення.
- 4) Створення графічного елементу.

Концепція обкладинки. Як було зазначено у розділі 2, обкладинка проєктного видання має головну графічну константу, що проходить по довжині усієї обкладинки. Кожен наявний на обкладинці елемент, а саме назва, авторство, анотація, текст «Про авторку» та інші елементи, має підпорядковуватись головній константі, створюючи цілісний, упорядкований вигляд.

Конструкція та компоновання обкладинки. Наступним кроком у створенні обкладинки було чорнове втілення концепту у макеті. Спираючись на раніше сформовану вимогу наявності клапанів у виданні, конструкцію обкладинки було побудовано таким чином: задня та передня сторони відповідають формату видання, корінець – 15,4 мм (згідно вимог друкарні), клапани за шириною – 70 мм, за висотою відповідно формату книги. За вимогою друкарні, також додано 2 мм під обріз.

Далі було створено перший чорновий варіант обкладинки: додано швидкий нарис головної візуальної константи – козла, та приблизно розміщено такі елементи, як назву (на корінці та передній частині обкладинки), авторство, анотацію та текст «Про авторку». Останні два було розміщено на клапанах, проте у подальшому процесі розробки анотацію перенесено на задню частину обкладинки: у гіпотетичному сценарії комерційної реалізації, якщо у книгарні видання буде продаватись у плівці, відсутність можливості прочитати анотацію може потенційно погіршити продажі.

Загалом, у процесі розробки від першого нарису до фінального вигляду обкладинки, у композицію було внесено такі зміни:

- На корінець додано ім'я та прізвище авторки.
- Додано «рибні» елементи – логотип видавництва на корінець та штрихкод на задню сторону обкладинки. Ці елементи не є реальними атрибутами і поміщені на макет виключно з ціллю демонстрації.
- Основний графічний елемент трохи зсунуто вниз, а його форма змінена таким чином, щоб корінець книги повністю був заповнений чорним кольором.

Шрифтове рішення. Після фіналізації попереднього етапу роботи, до текстів обкладинки було застосовано раніше згадану функцію «Стилів», зокрема стиль «Основний абзац», надаючи більшості текстів тих же характеристик, що і абзацам основного набору книжкового блоку.

Разом з тим, для титулу книги на передній стороні та корінці було використано ще один шрифт — Igrin Type. Ця рубана гарнітура із засічками, створена українським шрифторобом Олексієм Поповцевим, має достатню візуальну масу, щоб вигідно виділятися на обкладинці, але водночас більш тендітний силует, що не вступає у конфлікт з головною візуальною константою, а радше підтримує її. Використано три розміри гарнітури: 40 пт для титулу на передній стороні, 26 пт для титулу на корінці та 11 пт для імені та прізвища авторки. Усі тексти – у верхньому регістрі.

Створення візуального елементу. Після завершення роботи над шрифтами та розміщення «рибних» елементів, фінальним кроком у розробці обкладинки було завершення графічного елементу.

Алгоритм створення – ідентичний до решти ілюстрацій у виданні, за виключенням тла зображення. Якщо всі попередні малюнки починались із накатів чорнила на весь аркуш, створюючи відповідне «освітлення» на ілюстрації, графічний елемент обкладинки створювався з особливою увагою до чистоти тла, що спростило подальшу обробку у редакторі Photoshop (див. рис. Б.3.7.3).

3.8. Фіналізація роботи над макетом

Фінальним завданням розробки оригінал-макету видання була компоновка решти сторінок книжкового боку (авантитулу, титулу, вхідних та вихідних даних, змісту) та додавання додаткового ілюстративного елементу на сторінку епілогу.

Авантитул та титульний розворот. Композиція авантитулу є доволі простою: у нижній частині сторінки розміщено місто та рік друку, над ним – лого видавництва (див. рис. Б.3.8.4.).

Титульний розворот представляє собою комбінацію візуального елементу та тексту: подібно обкладинці, ілюстративний елемент займає усю довжину розвороту, із титулом розташованим у нижньому правому куті (див. рис. Б.3.8.5.). Гарнітури та спосіб їх використання ті ж самі, як і на обкладинці.

Сторінка змісту. Сторінку змісту було створено за допомогою функції InDesign «Зміст», що дозволило не тільки автоматизувати нумерацію частин, але і автоматично заповнити простір між номерами сторінок і назвами заповнювачем з точок.

Загалом, сторінка дотримується ідентичних композиційних принципів, що і початки частин у творі: спускова сторінка із заголовком по центру та текстом, вирівняним по ширини шпальти, без абзацних відступів. Кожен рядок змісту складається зі слів «Частина» та номеру у косому накресленні шрифту основного набору, назві частини у напівжирному накресленні та номеру сторінки у звичайному. Виключенням є тільки рядок епілогу, де назва частини також має косе накреслення.

Сторінки даних. Останніми завданням було скомпонувати сторінки вхідних та вихідних даних.

Сторінку вхідних даних було розміщено зліва від сторінки змісту та зроблено спусковою задля візуальної гармонії розвороту. На сторінці було розміщено наступні дані:

- Номер УДК. Згенерований ШІ, цей елемент не є реальним атрибутом, і подібно до штрихкоду та лого видавництва на обкладинці, є лише демонстративним елементом.
- Вихідні відомості.
- Анотація.
- Номер ISBN, узятий з оригінального видання.
- Імена редакторів відповідальних за коректуру та оформлення.
- Копірайти видавництва «Темпора» та авторки.

Композиційно сторінка візуально поділена на три блоки: номер УДК, блок основної інформації (вихідні дані, анотація, номер ISBN, тощо) відділений від УДК відступом та копірайти у самому низу сторінки. Авторство та номер УДК виділено напівжирним накресленням (див. рис. Б.3.8.6).

Сторінка вихідних даних має порівняно найпростішу композицію в усьому виданні: на спусковій сторінці розміщено назву твору; під ним – решту вихідної інформації. Усі тексти вирівняно по центру. Окрім інформації про редактуру, що повторюється зі сторінки вихідних даних, та титулу книги, сторінка має дані про:

- Вигадане видавництво, лого якого було використано як «плейсхолдер» у обкладинці та на авантитулі.
- Гарнітури, формат та кількість аркушів у проєктному виданні.
- Друкарню «Вольф», у якій надруковано оригінал-макет.
- Повідомлення-дисклеймер про навчальне призначення цього видання.

Усі перелічені в списку дані виконані меншим розміром у 9 пт (див. рис. Б.3.8.7).

Розміщення ілюстрації в епілозі. По завершенню верстки книжкового блоку, на останній сторінці набірного тексту залишився тільки один абзац тексту, лишаючи більшість аркушу пустим. Задля заповнення цього простору було створено ще один графічний елемент, розміщений внизу сторінки задля досягнення візуального балансу (див. рис. Б.3.8.8.).

На цьому, створення оригінал-макету та його підготовку до друку було завершено.

Висновки до розділу 3.

Завдяки детальному аналізу низки видань та формуванню чіткої концепції дизайну в розділі 2, при розробці оригінал-макету вдалось об'єднати практичний та естетично-художній підхід до дизайну книжкового видання.

У ході роботи було виконано увесь спектр завдань, пов'язаних із розробкою книги: від питань формату, конструкції та підбору матеріалів до розробки композиції сторінок та розворотів, підбору шрифтових рішень, створенню та розміщенню ілюстраційного матеріалу, тощо. Багато уваги також було приділено технічній стороні питання: оптимізації кількості сторінок у блоці, виправленню типографічних помилок, підготовці макету до друку.

Результатом роботи став оригінал-макет повністю готовий до друку.

ВИСНОВКИ

Станом на сьогодні, проблематика візуального оформлення книжкових видань є актуальною: попри війну та складну економічну ситуацію, читач демонструє зацікавленість у нових виданнях, зокрема, в українській літературі. Водночас через постійне зростання цін на матеріали, права на переклад, логістику, тощо, перед книжковим дизайнером почасти постає питання доцільності багатого художнього оформлення як ще одного фактору збільшення ціни. Дана робота – спроба розв’язати цю дилему, знайшовши компроміс між раціональністю та естетикою.

Першим етапом роботи стало глибоке дослідження історії книги та її оформлення: від сувоїв та першодруків і до сучасних методів оформлення та друку. Дослідження показало, що книга завжди йшла «під руку» із технологічним прогресом, що простежується не лише у далекому минулому, але й у теперішньому. Сучасна книга – це продукт синтезу цифрових технологій, новітніх методів друку та матеріалів, з традиційними техніками ілюстрації, фотографією, мистецтвом колажу, тощо. Водночас книга є доволі усталеною у своєму вигляді, що дає дизайнеру чітку структуру, у рамках якої він здатен реалізувати увесь потенціал широкого набору сучасних інструментів.

Наступним етапом роботи був аналіз оригінального видання книги «Краще не читай». Цілями цього дослідження було як ознайомлення із внутрішньої структурою книги, оформленням її обкладинки та текстовим рішенням, так і виявлення недоліків до виправлення. Після формування чіткого списку, з метою пошуку вирішення наявних проблем та збагачення уявлення про можливості оформлення книги, було проаналізовано низку вітчизняних та зарубіжних видань. Результатом цієї роботи став концепт видання з чітким переліком вимог до майбутнього дизайн-проекту: від його формату до кількості кольорів, приблизного уявлення про майбутнє текстове рішення, композицію обкладинки та інше.

На основі масиву проаналізованої інформації та складеного концепту, було розроблено дизайн-проект видання прозового твору у жанрі жахів. У ході роботи було розроблено низку проектних рішень, а саме: конструкцію видання та обкладинки, композицію декількох видів сторінок та розворотів, шрифтове рішення, авторську техніку виконання ілюстративного матеріалу. Було підібрано оптимальний формат та матеріали для друку, проведено роботи з верстки тексту та підготовки макету для друку.

Результатом кваліфікаційної роботи є цифровий оригінал-макет видання обсягом 288 сторінок, розроблений з урахуванням усіх вимог індустрії, а також собівартості друку видання як цінотворчого фактору. Видання поєднує у собі практичний підхід, спробу оптимізувати витрати та увагу до художнього оформлення у вигляді багатого ілюстративного наповнення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять : Держ. Стандарт України від 04.03.2016 № ДСТУ 3017:2015. URL: <https://dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2024/04/dstu-3017-2015.pdf> (дата звернення: 01.02.2026).
2. Джексон Ш. Привиди дому на пагорбі. Жорж, 2021. 320 с.
3. Друкарня Huss. Друк та виготовлення книг у фамільній друкарні Huss. Друкарня Huss: друк поліграфії у Києві, доставка по Україні | Поліграфічні послуги для бізнесу і творчих проєктів. URL: <https://huss.com.ua/uslugi-poligrafii/knigi/> (дата звернення: 08.02.2026).
4. Жадан С. Інтернат. 9-те вид. Чернівці : Meridian Czernowitz, 2023. 336 с.
5. З історії книжкової культури України : дослідження ретроспективних книжкових, образотворчих, музичних видань та історичних колекцій з фондів національної бібліотеки україни імені В. І. вернадського : монографія / ред. Г. І. Ковальчук. Київ : АКАДЕМПРІОРКА, 2021. 400 с. URL: https://web.archive.org/web/20230729214108/http://irbis-nbuv.gov.ua/E_LIB/PDF/er-0004382.pdf (дата звернення: 04.02.2026).
6. Кінг С. Інститут. Харків : КСД, 2025. 608 с.
7. Ковальчук Г. Рукописні книги та стародруки : навч. посіб. Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Верн., 2011. 100 с. URL: https://irbis-nbuv.gov.ua/E_LIB/PDF/EIF00000037.pdf (дата звернення: 01.02.2026).
8. Костенко І., Гончарова К., Гаюк Ю. Книги в Україні дорожчають. Чому та як зросли ціни за рік. РБК-Україна. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/knigi-ukrayini-dorozhchayut-chomu-ta-k-zrosli-1737462485.html> (дата звернення: 31.01.2026).
9. Літературознавча енциклопедія / Рецензент: О. Г. Астпаф'єв, М. П. Ткачук ; Керівник вид. проєкту В. І. Теремко. Київ : Вид. центр "Акад.", 2007. Т. 1. URL: <https://archive.org/details/literaturoznavchat1/page/n2/mode/1up> (дата звернення: 10.02.2026).

- 10.Майдуков С. A Ukrainian soldier is waiting for the end of shelling in the trench. Instagram. URL: https://www.instagram.com/p/CjIhS-EtFPF/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRlODBiNWFlZA==.
- 11.Майдуков С. Kurt Weill for the @newyorkermag for Alex Ross's text. Instagram. URL: https://www.instagram.com/p/DIdK3VvNfiO/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRlODBiNWFlZA== (date of access: 26.04.2026).
- 12.Овчінніков В. С. Історія книги. Еволюція книжкової структури. Львів : Світ, 2005. 420 с. URL: <https://archive.org/details/istorija-knyhy-2005/page/n5/mode/2up> (дата звернення: 01.02.2026).
- 13.Орловська К. Краще не читай. Київ : Темпора, 2023. 316 с.
- 14.Павлюк І. Я бачу, Вас цікавить п'ятьма. Львів : Вид-во Старого Лева, 2023. 664 с.
- 15.Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16.11.1992 № 2782-XII : станом на 31 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12#Text> (дата звернення: 10.02.2026).
- 16.Сем'янків А. Танці з кістками. Київ : Віхола, 2024. 368 с.
- 17.Український ін-т книги. КНИЖКОВА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ. ЕКСПРЕС-АНАЛІЗ ЗА ПІДСУМКАМИ трьох кварталів 2025 РОКУ. Google Docs. URL: https://drive.google.com/file/d/1ParXU_cbXkk88aowkevfnBYUyx4-glZN/view (дата звернення: 31.01.2026).
- 18.Фактор-Друк. Підготовка файлів. Фактор-Друк. URL: <https://factor-druk.com.ua> (дата звернення: 08.02.2026).
- 19.Харківська книжкова ф-ка Глобус. Друк. Харківська книжкова фабрика Глобус. URL: <https://www.globus-book.com/ua/2017-09-10-15-52-18/2017-09-10-15-52-58.html> (дата звернення: 08.02.2026).
- 20.Шамрай М. Першодруки, інкунабули. Інститут історії України. Національна академія наук України. URL: <http://resource.history.org.ua/cgi->

bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Pershodruky_inkunabuly (дата звернення: 03.02.2026).

- 21.Шпак В. Термінологічний словник видавничого бізнесу: книга редактора : термінол. слов. Київ : ДП «Експрес-об'ява», 2020. 264 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/32840/1/V_SHPAK_TSVBKR_IZH.pdf (дата звернення: 02.02.2026).
- 22.Шуренкова А., Прочуханова О. Аналітичний звіт за результатами всеукраїнського соціологічного дослідження рівня читання дітей та дорослих у 2024 році. www.sapiens.com.ua. URL: <https://www.sapiens.com.ua/publications/socpol-research/329/Зміцнення%20позиції%20української%20книги.%20Звіт%20про%20дослідження%20читання%202024.pdf> (дата звернення: 31.01.2026).
- 23.Bernstein A. Midnight mass: the art of horror. London : Titan Books, 2021.
- 24.Diringer D. Book before printing: ancient, medieval and oriental. Dover Publications, Incorporated, 2013. 899 p. URL: <https://books.google.co.in/books?id=BOjCAGAAQBAJ&lpg=PP1&hl=uk&pg=PR4#v=onepage&q&f=false> (date of access: 01.02.2026).
- 25.du Maurier D. Rebecca. London : The Folio Society, 2017. 432 p.
- 26.elinaellis. Do you want to try something new today? How about this cool stenciling technique?. Instagram. URL: https://www.instagram.com/reel/DHLRknBtu-k/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ== (date of access: 26.04.2026).
- 27.Fleming I. Goldfinger. London : The Folio Society, 2018. 288 p.

28. Gaspard P. Kalendrier et compost des bergiers : kalendrier. 1506. URL: <https://archive.org/details/OEXV4SUP35/page/n31/mode/2up> (date of access: 04.02.2026).
29. Gutenberg J. The gutenbergs bible. Mainz. 1282 p. URL: <https://archive.org/details/thegutembergible/page/n17/mode/2up> (date of access: 03.02.2026).
30. marinerivoal_illustration. "Ras des pâquerettes" une exposition personnelle à retrouver à la galerie d'art contemporain @galerie_preau , 5 rue Paul Richard, Maxéville. Instagram. URL: https://www.instagram.com/p/CmweWjCtJO_/ (date of access: 26.04.2026).
31. Pin af pep santa på carboncillo | Bygninger. Pinterest. URL: <https://www.pinterest.com/pin/300544975142493641/> (date of access: 16.05.2026).
32. Soos C., Drucker J. Chapter 5. The Invention and Spread of Printing. Blocks, type, paper, and markets, contact. HISTORY of the BOOK. URL: https://hob.gseis.ucla.edu/HoBCoursebook_Ch_5.html (date of access: 03.02.2026).
33. Unisoft Book Factory. Unisoft book factory – print your business in colour. Unisoft Book Factory – Print Your Business In Colour. URL: <https://unisoft.ua> (date of access: 08.02.2026).
34. Vilniaus universiteto bibliotekos paleotipai: katalogas : каталог / ed. by A. Braziūnienė ; trans. from Литовська by D. Bartkutė ; illus. E. M. Ložytė ; Консультант L. Jovaiša ; Верстальник M. G. Kazlauskienė. Vilnius, 2003. 584 p. URL: <https://kolekcijos.biblioteka.vu.lt/objects/990002306101008452#00003> (date of access: 04.02.2026).

Додаток А

Альбом ілюстрацій

Рис А.1.1.1.

Розворот інкунабули [30]

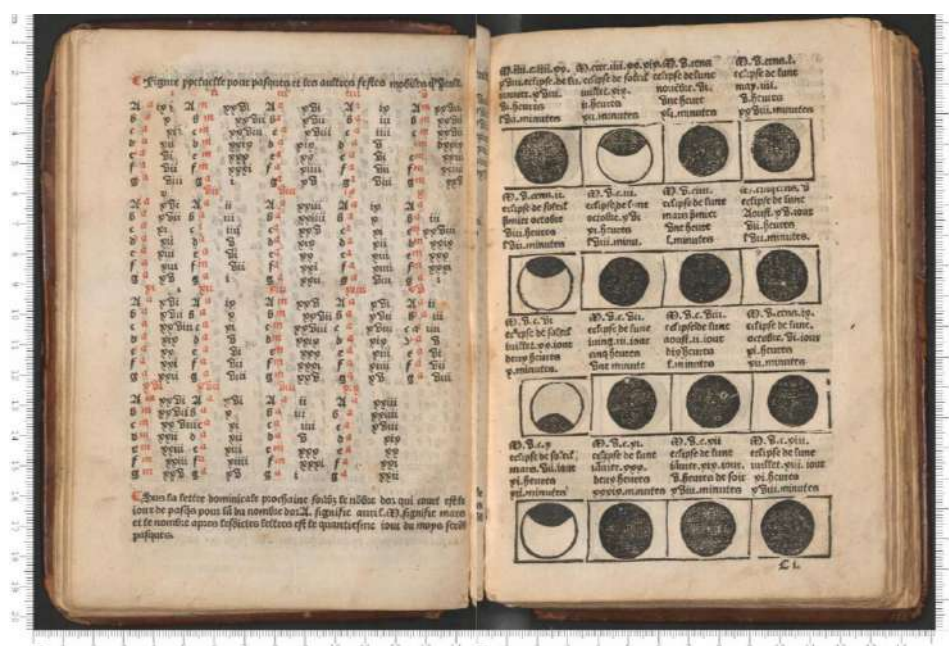

Рис А.1.1.2.

Розворот палеотипу [29]

Рис А.1.1.3.

«Апостол» (1574 р.) [5, ст. 68]

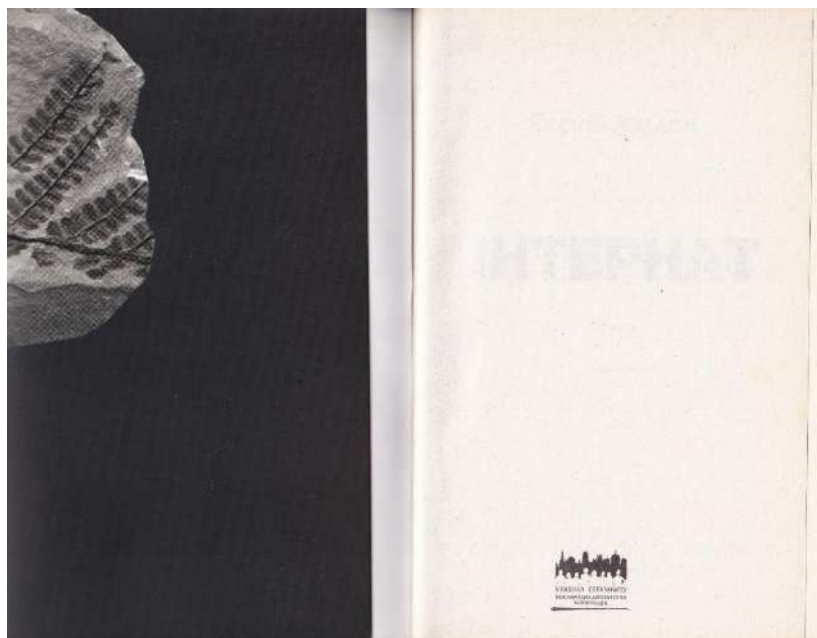

Рис А.1.2.4.

Приклад видання з клапанами [4]

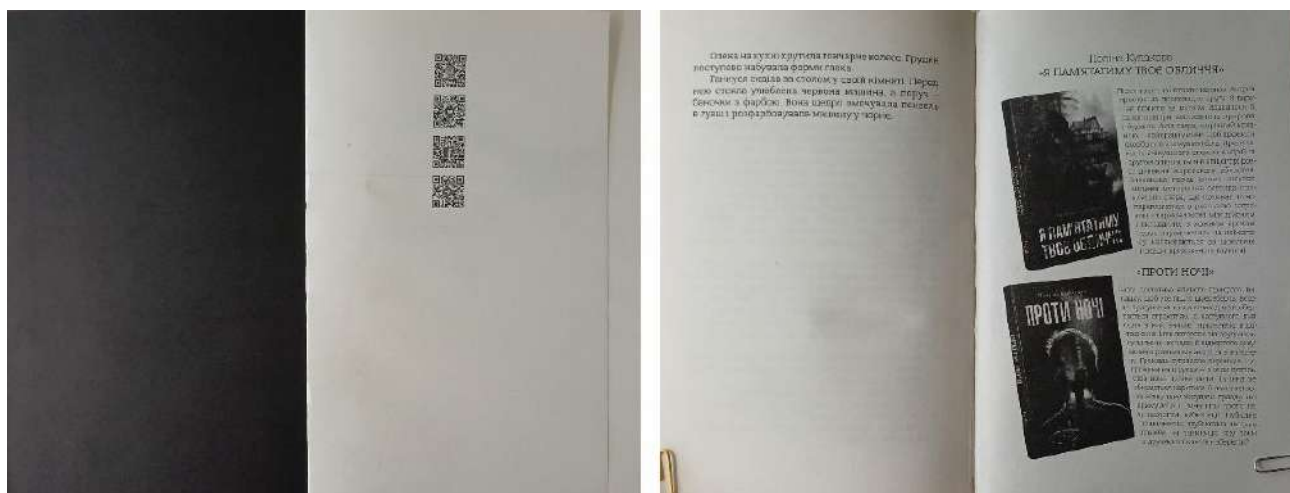

Рис А.2.1.5.

Промо матеріали у оригінальному виданні «Краще не читай» [13]

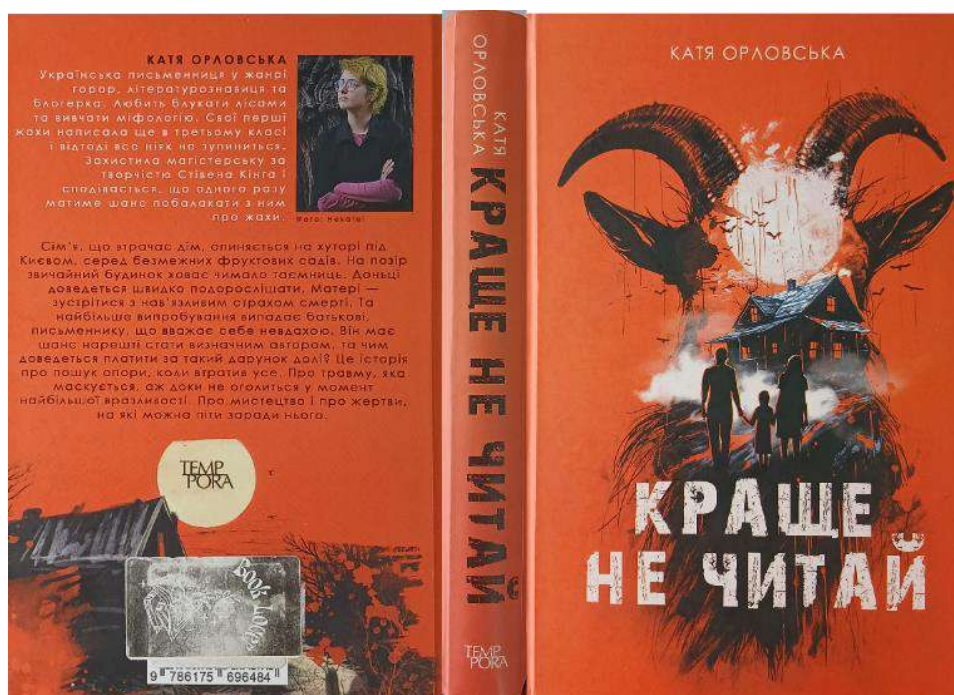

Рис А.2.1.6.

Обкладинка оригінального видання «Краще не читай» [13]

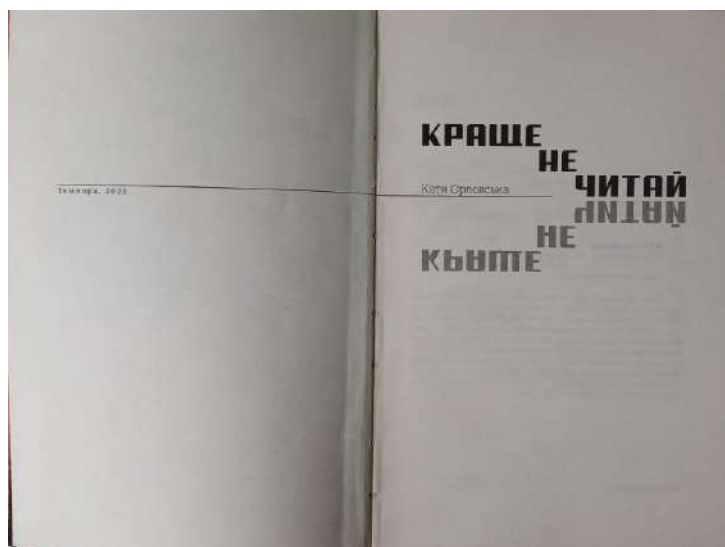

Рис А.2.1.7.

Титульний розворот оригінального видання «Краще не читай» [13]

ЧАСТИНА I

1

Жоден живий організм не здатен довго проіснувати в умовах цілковитої реальності, не втративши глузду; кажуть, що навіть жайворонки й коники бачать сни. Будинок, сповнений безумства, стояв самотньою поміж пагорбів, ховаючи всередині пійтму; він простояв так вісімдесят років і міг би простояти ще з вісімдесят. Його стіни, викладені цеглина до цеглини, пнулися вгору, підлога не просідала, а двері були надійно замкнені; у цьому домі залягла непорушна тиша, і те, що бавкало маєтком, бавкало наодинці.

Доктор Джон Монтего отримав науковий ступінь з антропології, бо непевно відчував, що саме ця галузь найближча до його справжнього покликання — вивчення надприродних явищ. Його дослідження були далекими

7

Рис А.2.2.8

Текстове рішення книги «Привиди дому на пагорбі» [2]

Додаток Б

Проектне рішення

Частина 1

Дім

1

Мама сиділа на кухні і дивилась на руки. Поклала їх перед собою на стіл і не зводила очей. Було майже тихо, якщо не враховувати віддаленого шуму води: тато мився у душі. Ганнуся сиділа на килимі у курці. Мама казала, що тут не топили всю зиму, тож, щоб будинок нагрівся, доведеться трохи зачекати. А поки лишалося сидіти і дрібно тремтіти чи то від холоду, чи від чогось іншого. Перед Ганнусею стояв великий червоний автомобіль. Величезні шиповані колеса могли проїхати будь-де. Їй дуже подобалась ця машина, та зараз дівчинка вагалася: чи хочеться їй сісти й проїхати цією кімнатою? Мабуть, таки хочеться.

Спершу вона об'їхала зашмичений килим із вицвілим візерунком. Але куди далі? До сусіднього приміщення? Чп, може, поїздити тут: стінами, великою дерев'яною шафою, круглим столом? А ось там ще одні двері — цікаво, що за ними? Вона знову поглянула на маму. Та була незворушна, просто сиділа собі й дивилась на руки вологими очима. Навіть без телефону. Її губи, стиснуті у тонку лінію, майже зникли.

Дві великі сльози викотились з Ганнусиних очей і поповали вниз щокими. Велика темна хвиля почала здійматись десь вище живота, затопила все під ребрами аж до грудей. Дівчинка голосно заплакала. Мама схилилася з-за столу. За мить уже взяла її на руки і притиснула до себе.

Рис Б.3.4.1.

Розміщення ілюстрацій до частин

Він уже був готовий закричати. Можна комусь подивитися, але що казати? У всякому разі краще піти на майданчик, де принаймні світить ліхтар, подумалося йому.

Щойно він ступив на майданчик, темрява навколо прокинлася, і відчувся долина шепіт. Спершу хлопець був такий нажаханий, що не міг розібрати ні слова. Він просто застиг з випростованими очима, до слів вгадувався у темряву вікон та під'їзда. Потім шепіт голосів змінився в унісон, і він розумів:

— Сідай. Покатайся.

З одного під'їзду вийшла темна фігура. Він не міг розгледіти ні лица, ні одягу. Шепіт стихнув, і сплинув промовнянцям, спокійним, майже ласкавим голосом:

— Негайно сідай на гойдалку. Сідай, кажу тобі.

— Навіщо? Хто ви? — звернувся хлопець.

Він був тьмяний при тлі, а сплинув і далі працював у його бік. Залишалося всього кілька кроків до місця, де світло ліхтаря знаде на його обличчя.

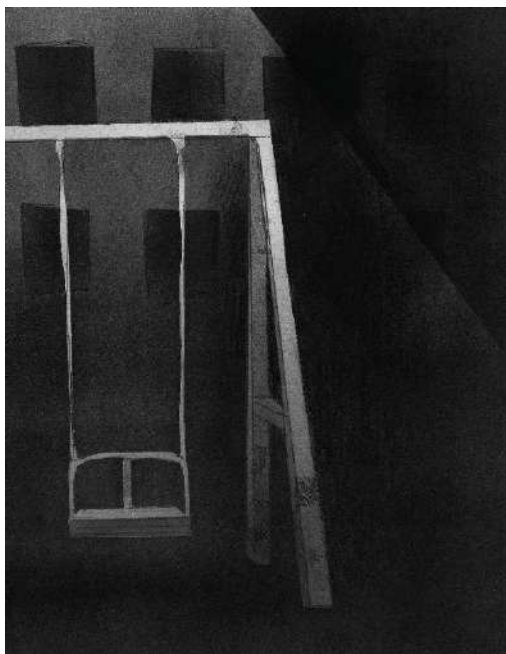
— Я хочу піти, — благально прошепотів студент.

— Вихід на гойдалці. Сідай.

А тоді ліхтар освітив лице незнайомця. Хлопець відчував тотальний жах, такий глибокий та всепроникний, що свідомість зіпсулася у довгому затіненому куточку мозку. Це був жах, який годі омонити чи уникати, жах, який могло пережити тебе на немовля. Божевільня накрило його ударною хвилею, сеча полилася у джипси. Коли знову пролунав наказ «Сідай!» — юнак автоматично позадкував у бік гойдалки і приземлився на червоне сидіння. Для нього більше нічого не існувало. Лише чорний простір, в якому ніколи не з'являвся мама.

Тарасові спляси шедрих краплями вкривали папір, селіве чорнило розпливалося. Він раптом отямився і почав промовляти їх краєм рукава. А тоді озирнувся. Він за столом у кабінеті, у домі

90

для сидіння, Київська область, в Україні, на планеті Земля. Жодної темряви, жодного хлопця, жодного страшного обличчя. Перед ним розгорнутий блокнот з реченнями, написаними у стані трансу, однак фрази рині й чіткі. Свічка і далі горіла, і потім її синалося, і якийсь час Тарас просто довівся на востоні, намагавшись прийти до тями. Боже, він так заглибовся в уявний світ, що забув, де він і хто він. А далі чоловік відчув сильну спругу, а заразом і бездоганне бажання помиситися. Німе чужа реальність налягла на його плечу, і він ніяк не хотів чимось недобрим, що не можна нести до інших людей.

Аж раптом — новий неочікуваний напад. Він загугав обличчя руками, щоб стерти це відчуття, а потім беззвучно зареготав. Сміх і плач не міг спливатися. Тільки закрилося сиротамі. Тарасові здавалося, що це викид адреналіну. Скаже, в нього нервовий зрив. Йому треба негайно помиситися. Саме цієї миті він почув перески Гангусі. Просто перед тим, як сам зібрався у душ. Який висновок можна зробити з цієї чортівни?

Тарас встав і почав ходити кімнатою. Свічка ще горіла. Він загасив її, пісесунував в долоні.

Настрів ти, що сталося. — дрібнати. — знову заговорив голос. — Просто треба трошки розширити свій світосвід, ось і все. Ти вийшов у стан трансу так? Повністю занурився у висоння. Причому так глибоко, що і сам не очікував. Тривога страшна, але жба ж не найф? Наймисловиріше, ти десь не один такий. Багато всесвітніх письменників переживали щось схоже. Гадеш, Деся Українка ніколи не тітала на глибину?

Йому раптом знову стало смішно, але він стримався. Краще не починати, бо, здається, істеричний сміх лише піднімає психіку. Не відомо, чому голос кардинально змінив свій стиль, перейшов від цукрування до заспокоєння. Можливо, він правий. Це точно був якийсь транс, змінений стан свідомості. Якийсь миті він взагалі перестав бачити папір. Його переполювали відчуття шепіт, темрява, вигляд того ж самого майданчика — все, що існувало для нього в момент пе-

93

Рис Б.3.4.2.

Розміщення розворотних ілюстрацій

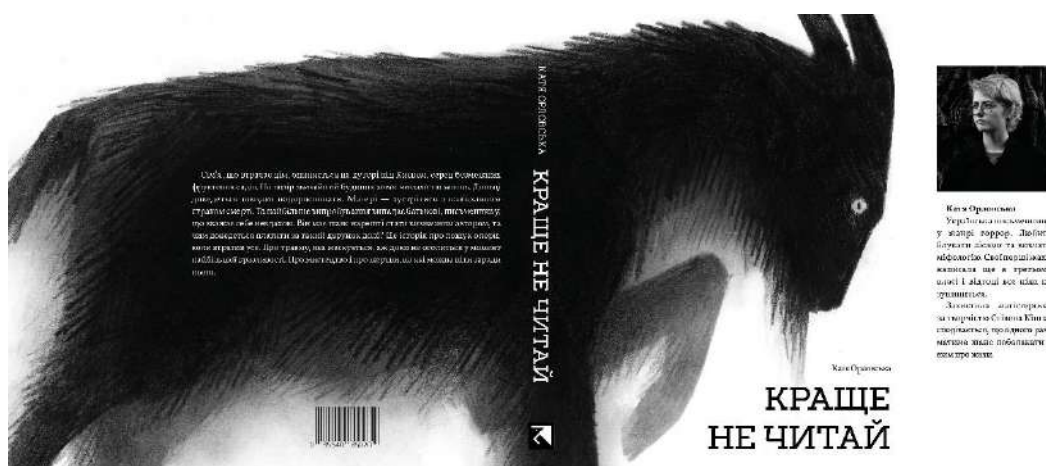

Рис Б.3.7.3.

Закінчена обкладинки проєктного видання

Рис Б.3.8.4.

Авантитул

Рис Б.3.8.5.
Титульний розворот

УДК 821.161.2-5-312.9	Зміст
Кета Орловська	
Краще не читай — К.: Зоря, 2025 — 288 с.	
Свій, що втрачає дім, опиняється на хуторі під Києвом, серед безмежних фруктових садів. На позір звичайний будинок ховає чимало таємниць. Довши доведеться швидко подорослішати. Матері — зустрітися з невідомим страхом смерті. Та найбільше випробування випадає батькові, письменнику, що вважає себе нещасливим. Він має намір виступити великим актором, таким доведеться платити за такий дарунок, діти? Не історія про пошук опора, коли втрачає усе. Про травму, яка мислиться, аж доки не опиниться у момент найбільшої вразливості. Про мистецтво і про жертви, на які можна піти заради нього.	Частина 1 Дім 7 Частина 2 Блокнот 39 Частина 3 Перстень 81 Частина 4 Бюро 117 Частина 5 Стара у дзеркалі 145 Частина 6 Червоний 169 Частина 7 Битва 211 Epilogue 288
ISBN 978-617-509-648-4	
Відповідальний редактор: Артем Скорина Редигували: Богдана Романцова Коректура: Ілля Рудійко Худ. оформлення та верстка: Анастасія Феєнко	
© К. Орловська, 2023 © Темпора, 2023	

Рис 3.8.6.
Сторінка вхідних даних та зміст

Катя Орловська

КРАЩЕ
НЕ ЧИТАЙ

Відповідальний редактор: Артем Скорина

Редагування: Богдана Романцова

Коректура: Ілля Рудійко

Худ. оформлення та верстка: Анастасія Фесенко

ТОВ "Зграя"
08133, м. Київ, вул. Марії Примиченко, 32, оф. 4
Тел.: (098) 888-88-88
www.zgraya.com.ua

Свідство про вищення до держ. реєстру
ДК № 0000 від 11.11.2011

Гарнітури Vollkorn, Bookman Old Style, Irpin Type
Підписано до друку 29.04.2026. Формат 84 × 64/16
Умовн. друк. арк. 17,92

Віддруковано згідно з наданим оригінал-макетом
у друкарні ТОВ "КИЇВСЬКА ДРУКАРНЯ ВОЛЬФ"
Україна, 73, місто Київ, вул.Людмила Дмитра, будинок 23
Тел.: (067) 504-16-55

Цей примірник створено у навчальних цілях.
Усі права належать правовласникам.

Рис 3.8.7.

Сторінка вихідних даних

